

סתוונית הקליפות התחילה לפרוח בהר-הנגב: על סתווניות היסטרנטיות פורחות סתיו בישראל

אבי שמידע, חוג כלנית, המחלקה לאבולוציה ואקולוגיה והמרכז לרציונליות, האוניברסיטה
העברית בירושלים - avi.shmida@gmail.com

התצפית: 15.9.2023

פרסום: 22.9.2023

תמונת השער: **סתוונית הקליפות** שגדלה בעציץ מושקה בהר-גילה; לפרח יצאו 7-עלי עטיפ(כותרת) ורואים היטב את ששת המאמבקים הצהובים ושלוש הצלקות הלבנות. אמוץ דפני וא.ש. גילו כי בדומה לסתוונית היורה גם בסת.הקליפות הפרחים האחרונים לפרוח הם פרחי-זכר חברי עמודי עלי. צילם א.ש. ©

תקציר: מי הסתוונית הראשונה הפורחת אצלנו בישראל עם בוא הסתיו? רבים חושבים כי זוהי סתוונית היורה אך "יודעי צמחים" מחפשים בהר-הנגב בחודש ספטמבר את **סתוונית הקליפות** - *Colchicum tunicatum* ואכן הפרחים הראשונים צולמו השנה בתאריך 15.9.2023 והועלו בקבוצת הפייסבוק של "בוטניקה לאוהבים". האם מועד פריחה זה רגיל או מאוחר בהשוואה לשנים הקודמות? גם על כך - בכתבה הבאה.

=====

סתונית הקליפות *Colchicum tunicatum* , כלא נפחה 21.9.23, צילמה חנה קלנר ©

הסוג סתונית על 10 מיניו השונים הגדלים בישראל הוא הצמח המסמל יותר מכל את עונת הסתיו בארצנו. בתחילת הסתיו מופיעים יותר מיני סתוניות הסטרנטיות (אשר פרחיהן מופיעים לפני העלים) ובחודשי נובמבר - ינואר פורחות הסתוניות הסיננטיות, אשר פרחיהן מלווה בעלווה. מיהי הסתונית הראשונה לפרוח בישראל? זאת היא **סתונית הקליפות** *Colchicum tunicatum* הפורחת בעונה זו בהר-הנגב (ראה תמונות).

סתונית הקליפות בהר-הנגב הגבוה; מימין-1, 2: התמונה הראשונה של סת. הקליפות שצולמה השנה (תשפ"ד) על ידי שרון פישר בבור-
 חמת בהר הנגב, 15.9.23 (תודתנו לאלי ליבנה ולקבוצת "בוטניקה לאוהבים" בפייסבוק על הצגת התמונות 1 ו-2). תמונה 3: מחקר
 האבקה והאקולוגיה של חפירות הדורבנים בסתונית הקליפות כפי שהתבצע בשנת 1990-92 על ידי אמוץ דפני וא.ש. בבור חמת ובצומת
 ביס לקצינים.(צולם ע"י גילי בוקר בתאריך 15.9.1990). תמונה 4: סתונית הקליפות פורחת בתאריך 21.9.2023 באזור מצפה רמון,
 צילמה דליה בונס ©.

